

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارایه دهنده درس: گروه داروسازی سنتی

عنوان درس: مفردات طب سنتی و کاربرد منطقی آنها ۱

کد درس: ۰۶

نوع و تعداد واحد^۱: ۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی

نام مسئول درس: دکتر روجا رحیمی

مدرسین: دکتر روجا رحیمی - دکتر رودابه بهرام سلطانی - دکتر سیده نرگس ساداتی لمردی - دکتر نیوشا اسماعیل زاده

پیش‌نیاز: اصول و مبانی طب سنتی ایران و حفظ الصحة

رشته و مقطع تحصیلی: داروسازی سنتی - PhD

اطلاعات مسئول درس:

رتبه علمی: استاد

رشته تخصصی: داروسازی سنتی

محل کار: دانشکده طب ایرانی

تلفن تماس: ۸۸۹۹۰۸۳۷

نشانی پست الکترونیک: rojarahimi@gmail.com

^۱ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسئول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

درس مفردات طب سنتی و کاربرد منطقی آنها به گیاهان دارویی از منظر طب سنتی و طب نوین می‌پردازد و گیاهان دارویی را از جنبه‌های مختلف شامل ماهیت، طبیعت، مکانیسم عمل، افعال و خواص فارماکولوژیک و درمانی، عوارض جانبی، تداخلات و موارد منع مصرف براساس این دو دیدگاه مورد بررسی و مقایسه قرار می‌دهد. دانشجویان در دوره داروسازی عمومی با اصول گیاه درمانی از دیدگاه طب نوین آشنا شده‌اند. بنابراین الزام است که تکیه بیشتری بر اصول و مبانی گیاه درمانی از دیدگاه طب سنتی صورت پذیرد و دانشجویان با اصول و مبانی حاکم بر گیاه درمانی از دیدگاه طب سنتی مسلط شوند. منابع متعددی در طب سنتی ایران در خصوص گیاه درمانی موجود می‌باشد که تحت عنوان کتب مفردات شناخته می‌شوند. در طب نوین نیز منابع متعددی در این خصوص موجود می‌باشد که تحت عنوان کتب فیتوتراپی از آنها نام برده می‌شود.

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

- آشنایی با ماهیت مفردات پر کاربرد در طب ایرانی
- آشنایی با ابعاد درمانی مختلف مفردات پر کاربرد

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

- بتواند مفردات پر کاربرد در طب ایرانی را شناسایی کند و آنها را از مفردات با شکل ظاهری مشابه و تقلبات تشخیص دهد.
- با ترکیبات شیمیایی اصلی موجود در هر یک از مفردات آشنا شود.
- با طبیعت و افعال و خواص هر یک از مفردات آشنا شود.
- با نحوه مصرف هر یک از مفردات آشنا شود.
- با ملاحظات مصرف هر یک از مفردات شامل عوارض جانبی، تداخلات، موارد منع مصرف و احتیاطات آشنا شود.

رویکرد آموزشی^۱:

مجازی ^۱ ☐	حضوری ☐	ترکیبی ^۲ ☒
---	--------------------------------	---

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

روش‌های یاددهی - یادگیری زیر به عنوان نمونه معرفی شده‌اند:

■ کلاس وارونه

☐ یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال

☐ یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی

☐ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

☐ یادگیری اکتشافی هدایت شده

☐ یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی

☐ یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد حضوری

روش‌های یاددهی - یادگیری زیر به عنوان نمونه معرفی شده‌اند:

■ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)

☐ بحث در گروههای کوچک

☐ ایفای نقش

☐ یادگیری اکتشافی هدایت شده

☐ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

☐ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

☐ یادگیری مبتنی بر سناریو

■ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هم‌تایان)

☐ یادگیری مبتنی بر بازی

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.

^۱. Virtual Approach

^۲. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

لطفا نام ببرید: محتوای الکترونیکی قبل از برگزاری کلاس حضوری در سامانه نوید بارگذاری می شود و روز برگزاری کلاس به صورت حضوری علاوه بر تدریس مبحث از طریق سخنرانی تعاملی و پرسش و پاسخ تلاش به تثبیت مطلب در ذهن فراگیر می شود.

تقویم درس مفردات ۱:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجوی	نام مدرس / مدرسان	یکشنبه ۸-۱۱
۱	دستجات مهم ترکیبات شیمیایی موجود در گیاهان (۱)	سخنرانی تعاملی	بنا به صلاحدید مدرس	دکتر ساداتی	۱۴۰۲/۱۱/۱۴
۲	دستجات مهم ترکیبات شیمیایی موجود در گیاهان (۲)	سخنرانی تعاملی	بنا به صلاحدید مدرس	دکتر ساداتی	۱۴۰۲/۱۱/۲۱
۳	اصول فارماکوکینتیک و تداخلات شایع گیاهان دارویی با داروهای شیمیایی	سخنرانی تعاملی	بنا به صلاحدید مدرس	دکتر ساداتی	۱۴۰۲/۱۲/۲۸
۴	اصول و مبانی مفردات و قوانین	سخنرانی تعاملی	بنا به صلاحدید مدرس	دکتر رحیمی	۱۴۰۲/۱۲/۵
۵	قوانین الشامل	سخنرانی تعاملی	بنا به صلاحدید مدرس	دکتر رحیمی	۱۴۰۲/۱۲/۱۲
۶	افعال و خواص مفردات (۱)	سخنرانی تعاملی	بنا به صلاحدید مدرس	دکتر بهرام سلطانی	۱۴۰۳/۱۲/۱۹
۷	افعال و خواص مفردات (۲)	سخنرانی تعاملی	بنا به صلاحدید مدرس	دکتر بهرام سلطانی	۱۴۰۳/۱۲/۲۶
۸	افتمون، کشوث، بسفایج، ختمی، پنیرک	سخنرانی تعاملی	بنا به صلاحدید مدرس	دکتر بهرام سلطانی	۱۴۰۳/۱/۱۷
۹	رازپانه، انیسون، زیره، زنیان	سخنرانی تعاملی	بنا به صلاحدید مدرس	دکتر رحیمی	۱۴۰۳/۱/۲۴
۱۰	بنفشه، بابونه، اسطوخودوس، بادرنجبویه	سخنرانی تعاملی	ارائه داروهای مرکب حاوی رازپانه، انیسون، زیره، زنیان	دکتر رحیمی	۱۴۰۳/۱/۳۱
۱۱	صبر، حنظل، سنا، فلوس	سخنرانی تعاملی	بنا به صلاحدید مدرس	دکتر بهرام سلطانی	۱۴۰۳/۲/۷
۱۲	ورد، گاوزبان، نارجیل، کرچک	سخنرانی تعاملی	بنا به صلاحدید مدرس	دکتر اسماعیل زاده	۱۴۰۳/۲/۱۴
۱۳	هلبلجات (زرد، سیاه، کابلی، بلبله، آمله)، کاسنی، شاهتره	سخنرانی تعاملی	ارائه داروهای مرکب حاوی بنفشه، بابونه، اسطوخودوس، بادرنجبویه	دکتر رحیمی	۱۴۰۳/۲/۲۱
۱۴	قهوه، قنب، خشخاش، تنباکو، بنج	سخنرانی تعاملی	بنا به صلاحدید مدرس	دکتر اسماعیل زاده	۱۴۰۳/۲/۲۸
۱۵	مفردات حیوانی ۱	سخنرانی تعاملی	بنا به صلاحدید مدرس	دکتر بهرام سلطانی	۱۴۰۳/۳/۴

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان	یکشنبه ۸-۱۱
۱۶	مفردات حیوانی ۲	سخنرانی تعاملی	بنا به صلاحدید مدرس	دکتر بهرام سلطانی	۱۴۰۳/۳/۱۱
۱۷	مفردات معدنی (۱)	سخنرانی تعاملی	بنا به صلاحدید مدرس	دکتر اسماعیل زاده	۱۴۰۳/۳/۱۸
امتحان پایان ترم و امتحان آسکی مفردات					

وظایف و انتظارات از دانشجو:

- مطالعه به موقع محتوا
- حضور منظم در کلاس
- مشارکت فعال در مباحث در کلاس
- ارائه مباحث محوله در طول ترم به صورت جامع و کامل و منظم
- شرکت در کوییزهای طول ترم در موعد مقرر و کسب نمره مورد قبول

روش ارزیابی دانشجو:

- آسکی ۴ نمره
- تکالیف طول ترم ۱ نمره
- امتحان پایان ترم ۱۵ نمره

منابع:

الف) کتب:

۱. مخزن الادویه. محمد حسین عقیلی. تصحیح و بازنویسی: محمد رضا شمس اردکانی، روجا رحیمی، فریبا فرجامند. دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی تهران، انتشارات سبز آرنج، تهران ۱۳۸۷
۲. الشامل فی الصنایع الطبیه. ابن نفیس قرشی (قرن ۷). تحقیق یوسف زیدان. منشورات المجمع الثقافی ۲۰۰۰.
۳. Heber D. PDR for herbal medicine. ۴th edition. Montvale :Thomson healthcare Inc, ۲۰۰۷.

ب) منابع برای مطالعه بیشتر:

۱. سید محمد مومن تنکابنی، تحفه المومنین، تصحیح و تحقیق: روجا رحیمی، محمد رضا شمس اردکانی، فاطمه فرجامند،
موسسه نشر شهر، ۱۳۸۶.

۲. داود بن عمر الانطاکی، تذکره اولی الالباب و الجامع للعجب العجاب، معهد تاریخ العلوم العربیه و الاسلامیه، ۱۴۱۷ ه.ق.، مجلد
الاول،

۳. موفق الدین ابومنصور علی الهروی، الابنیه عن حقایق الادویه، تصحیح: احمد بهمنیار، موسسه چاپ و انتشار دانشگاه تهران،
۱۳۷۱

۴. ابن بیطار مالقی، جامع لمفردات الادویه والاغذیه، نسخه تایپی

۵. E/S/C/O/P Monographs: The Scientific Foundation for Herbal Medicinal Products

۶. Handbook of medicinal herbs (James A. Duke)

۷. The Complete German Commission E Monographs: Therapeutic Guide to Herbal Medicines

۸. WHO Monographs on Selected Medicinal Plants

چک لیست ارزیابی طرح دوره						
چگونگی پردازش طرح با توجه به معیارها			معیارهای ارزیابی	آیتم	نام درس	رشته مقطع
توضیحات در خصوص موارد نیازمند اصلاح	نیازمند اصلاح	قابل قبول				

			به اطلاعات کلی درس اعم از گروه آموزشی ارایه دهنده درس، عنوان درس، کد درس، نوع و تعداد واحد، نام مسؤول درس و سایر مدرسان، دروس پیش نیاز و همزمان و رشته و مقطع تحصیلی اشاره شده است.	اطلاعات درس	
			اطلاعات مسؤول درس اعم از رتبه علمی، رشته تخصصی، اطلاعات تماس و ... درج شده است.	اطلاعات مسؤول درس	
			بخش‌های مختلف محتوایی درس در حد یک یا دو بند معرفی شده است.	توصیف کلی درس	
			اهداف کلی/ محورهای توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند.	اهداف کلی/ محورهای توانمندی	
			اهداف اختصاصی/ زیرمحورهای هر توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند	اهداف اختصاصی/ زیرمحورهای هر توانمندی	
			روش‌های یاددهی و یادگیری درج شده‌اند	روش‌های یاددهی- یادگیری	
			جدول مربوط به تقویم درس، به طور کامل تکمیل شده است.	تقویم درس	
			وظایف و انتظارات از دانشجویان نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس و ... تعریف شده و درج گردیده است.	وظایف و انتظارات از دانشجو	
			نحوه ارزیابی دانشجو با ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)، روش ارزیابی و سهم هر نوع/ روش ارزیابی در نمره نهایی دانشجو، درج شده است.	نحوه ارزیابی دانشجو	
			کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط، معرفی شده‌اند	منابع	